Poštnina plačana v gotovini.
Štev. 31.

V Ljubljani, dne 10. novembra 1931.

Cena posamezni številki Din 1·50
XIII. leto.

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, desetega in dvajsetega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40·—, za pol leta Din 20·—, za četrt leta Din 10·—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku.

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani štev. 11.467.

List za državne nameščence in upokojence.

Zrahljana poslovna morala.

Iz uglednega dunajskega uradniškega lista »Reichsverband der öffentlich Angestellten«, iz katerega smo že posneli nekaj tehtnih člankov, objavimo danes prevod zanimivega poročila, katero je pod prednjim naslovom nedavno izšlo. V mnogem so namreč naše razmere precej podobne avstrijskim, kakor jih opisuje naš članek.

Uvodoma naglaša pisec, da je postalo že kar običaj, da se kot vzrok vsake gospodarske nesreče, pa naj bo to bančni polom, ali drug pojav vladajoče depresije, označuje z nazivom »gospodarska kriza«. Vendar je pa popolnoma napačno, če bi hotel kdo vse te primere neugodnega poslovnega prometa pripisovati samo gospodarski krizi, ki obvladuje danes ves svet in če bi hotel iz tega nekako sklepati, da se slični pretresljaji in gospodarski polomi morajo nujno dogajati. V nadaljnjem izvaja članek:

»To, za vse stanove enako opasno naziranje je treba z vso odločnostjo pobijati. Gotovo je, da dober del svetovne gospodarske krize odpade tudi na Avstrijo, vendar glavni vzrok premnogih obžalovanja vrednih dogodkov v zadnjem času ni toliko gospodarska kriza, kot pa spremenjeni nazori o tem, kaj je v poslovnem prometu še dovoljeno in kaj je prepovedano. Poglavitni vzrok naše gospodarske nesreče je treba iskati v zrahljani poslovni morali tistih krogov, katere navadno označujemo kot gospodarske voditelje in kateri — se zdi — so izgubili pravo zmožnost razlikovanja med poslovno spretnostjo in nemoralo. Sicer ne bi bilo mogoče, da bi se vodilni pridobitniki ne sramovali iz pasivnih bank in propalih podjetij navzlic pasivnim bilancam črpati v obliki stalnih prejemkov in tantijem ogromne vsote in iz takih podjetij še v času, ko že vedo, da je delniška glavnica izgubljena, izsesavati denar, da — celo tako daleč iti, da si dajo od propalih podjetij izplačevati visoke pokojnine

S tem v zvezi moramo opozoriti na silne zlorabe poravnalnega reda, ki se vrše ob pristanku zakonodajalnih činiteljev. V miru se je pač vsak podjetnik desetkrat premislil, preden je otvoril konkurz, in če je to vendar storil, je bila to pač ultima ratio. Danes je pa otvarjanje konkurzov postalo že kar poslovni običaj. Gotovo je mal del teh poravnav neizogibna posledica splošne gospodarske krize, pri ogromni večini poravnav je pa vzrok v krivdi podjetnika. Lahkomiselno se ustanavljajo z nezadostno glavnico podjetja vsake vrste, za poslovne prostore se plačujejo visoke odkupnine, dragocene investicije se opažajo povsod, razkošna izložbena okna se postavljajo, naročajo se silne množine blaga — razen obrtnikov pa taki podjetniki ne plačajo nikomur. Danes spada v Avstriji že k trgovskim uzancam, da ostane podjetnik solidnim trgovcem blago, državi pa davke dolžan. Čeprav je na ta način ustanovljeno podjetje za silo životarilo morda nekaj let, često pa samo tudi nekaj mesecev in je bilo ves čas pasivno ter je poravnavo pričakovati vsak dan, si v največ primerih podjetnik, ki že računa s poravnavo, ne omeji niti najmanj svojih izdatkov, zaposluje naprej številno osobje, ima avtomobil, se vozi na morje in dela, kolikor mu je le mogoče, še naprej dolgove, skratka: živi na račun upnikov kolikor mogoče dobro. Nato pride seveda dan, ko se recimo s 30% poravna. Čez nekaj mesecev ustanovi novo podjetje in prične se ista igra iznova. Kakor so dejali Rimljani »človek se poroči, da se more ločiti in loči se, da se more poročiti,« moremo reči danes: »ljudje ustanavljajo podjetja, da se poravnajo, poravnajo se pa, da ustanove nova.«

Isti pojav, dasi ne v tako grobih oblikah vidimo tudi v drugih državah. Žal se dogaja tudi drugod, da ljudje, ki delajo takó, kakor smo opisali, često veljajo za sposobne in vešče pridobitnike, dokler pač ne pritirajo svojih podjetij tako daleč, da jim mora priskočiti država na pomoč.

Velike pomanjkljivosti našega avstrijskega poravnalnega in konkurznega reda, ki je bil morda v času inflacije upravičen, ki pa danes že davno ni več primeren, rode za vse stanove, za producente in konzumente, silno škodljive posledice, ker je zaradi njih narodno gospodarsko življenje postalo nezanesljivo. Pojavljajo se te škodljive posledice na najrazličnejše načine Predvsem povzroča izkušnja, da je upnik pred sodiščem zaradi pomanjkljivih pravnih določil napram nepoštenemu dolžniku čisto brez obrambe, da računa zato že kar iz navade s sigurnostnim koeficientom in da izgubo, katero pričakuje, vkalkulira že v ceno blaga, oziroma v posojilo, katero dovoli prosilcu. Prav zato veletrgovec trgovcu na drobno blago že draže prodaja. Kakor izvemo od trgovcev, mora vsak dobavitelj blaga računati s tem, da od vsakih treh tvrdk, katerim dobavlja robo, vsaj ena propade. Zato mora zaradi vračunanja te verjetne izgbe podražiti blago, prav tako seveda tudi trgovec na drobno. Nadaljnja posledica je zmanjšanje potrošnje zaradi podražitve blaga, še nadaljnje padanje produkcije, s tem seveda pomnožitev brezposelnosti in socialnih dajatev. S tem v zvezi je poslabšanje bančnih pogojev, kar povzročuje zaradi propada mnogih, tudi solidnih podjetij, ki ne prenesejo previsokih obresti, različne bančne škandale, kakor smo jih v zadnjih letih več doživeli. Seveda je težko točno s številkami ugotoviti posledice tega faktorja, ki podražuje življenje, gotovo pa je, da se giblje v takih višinah, da prekaša tudi najvišje davščine. Vsak teh konkurzov in poravnav pokoplje seveda množico posameznikov in ker se v zadnjem času poravnave tako množe, si moremo predstavjati, kam bo ta nepoštena praksa dovedla, če se čimprej temu postopku ne zavre.

Ponavljamo, da se naša kritika ne obrača zoper solidne trgovce, ki pod pritiskom opisanih razmer često padejo kot žrtve teh mojstrov poravnav, temveč zoper tiste brezvestne ljudi, ki to stanje izrabljajo, ki se vrivajo v vse poslovne panoge, čeprav nimajo nobenih poslovnih sposobnosti in ki tako udobno žive od te neprestane prevare.

Ni dvoma, da so sodišča napram takim notoričnim sleparijam brez moči. Čeprav so te razmere že nekaj let sem znane, čeprav ni opozarjalo nanje le uradništvo, temveč tudi vsi pošteni trgovci, vendar so te nezdrave razmere ostale do danes in ne razumemo, zakaj zvezna vlada še ni prišla preko priprav za novo ureditev zadeve. Naše pravno stanje dovoljuje v tem pogledu mnoge praktike, ki so naravnost nemoralne in nepoštene. Čas je že, da se vlada končno opogumi in da ukrene potrebne korake ne glede na to, če bo nekaterim gospodom prav ali ne. Seveda pri anketi o tem predmetu ne sme kot izvedence poklicati ljudi, ki jim je na tem, da se današnje stanje ohrani. Ubogega trgovca ali stalnega uslužbenca, ki se zaradi zmanjšanih dohodkov prisiljen zadolži, često zaničujejo. Take ljudi pa, ki brez pomislekov delajo stotisoče dolgov in ki opeharijo svoje upnike, pa vidimo, kako s povzdignjeno glavo ponosno hodijo po svetu, in kako jih njihovi enako misleči tovariši cenijo kot prav posebno sposobne poslovne ljudi.«

Zato na koncu člankar poziva vlado in parlament, naj čimprej novelirata poravnalni red, s čemer bi se opisani pojavi kar najhitreje odpravili. Bilo bi prenevarno, trdi, če bi dopustili, da se vse poslovne lopovščine v Avstriji skrivajo pod krilatico »gospodarska kriza«, in če bi se dopustilo, da se smatrajo kot njene neizbežne posledice. Zato so avstrijski javni uslužbenci prepričani, da more le energična poteza vlade odpraviti te nerednosti in obvarovati državo in gospodarstvo pred še večjimi in nedoglednimi posledicami.

•

Dobrodelno delovanje.

Iz zagrebškega uradniškega lista »Naš Glas« posnemamo naslednji zanimivi članek:

»Z novim uradniškim zakonom je vprašanje profesionalnih (strokovnih) organizacij državnih uslužbencev rešeno takó, da se sme za vsako stroko ustanoviti v državi samo po eno združenje, katero v vsem poslovanju nadzoruje pristojni minister.

Enotno nastopanje v vprašanjih, katera so skupna vsem strokovnim društvom, je dovoljeno samo s posebnim dovoljenjem resortnega ministra. Z drugimi besedami povedano, stoji zakon na stališču, da ni nobenih vprašanj, ki bi bila skupna vsem strokovnim društvom, da torej ni potrebe, da bi med seboj stalno sodelovala, ker se predpostavlja, da morejo poedina društva sama opraviti vse posle, ki so zvezani s strokovnimi interesi njihovega članstva. Ni dvoma, da bi bil tak sklep pravilen, če bi njegove predpostavke slonele na dejanskem stanju stvari. Vendar je pa nam, ki smo interesirani na tem, dobro znano, da ni tako.

So namreč zadeve, ki so skupne vsem državnim uslužbencem, ki so na splošno važne za ves njihov stan, katerih pa nikakor ni mogoče rešiti in izvesti v posameznih strokovnih Združenjih samih.

Sem spadajo vsi posli dobrodelnega značaja in posli gospodarskega delovanja članstva za poboljšavanje skupnih življenjskih razmer. Strokovne organizacije so po svoji naravi navezane v glavnem na delo za dosego strokovnih ciljev članstva in morajo v to delo vložiti vso svojo silo Običajno je to tudi tako. Za karitativno in za gospodarsko sodelovanje pa strokovne organizacije niso urejene, niti nimajo zato primernih sredstev. Zakon sam to uvideva in je zaradi tega izrečno izvzel iz predpisov novega uradniškega zakona vse uradniške zadruge in njihove zveze.

Vprašanja dobrodelnega delovanja državnih uslužbencev, katero temelji na solidarnosti in se izvaja po načelu samopomoči, torej zakon ni imel v mislih in ga zaradi tega tudi ni rešil, niti ga ni mogel rešiti z ozirom na njegovo obsežnost in mnogostranost.

Kot primer omenimo vprašanje zavarovanja javnih uslužbencev zoper bolezen, medsebojno podpiranje ob smrti, da o drugem mnogostranskem dobrodelnem in človekoljubnem delovanju niti ne govorimo, česar vsega se novi zakon ni dotaknil, niti ni rešil teh vprašanj.

Da se vse to objame z zakonskimi določili in da se pravilno reši, je potrebno dolgotrajnega vestnega proučevanja in mnogih priprav, zaslišanja interesentov, zbiranja podatkov itd., vse to se pa ni moglo izvršiti z ozirom na kratki rok in točno določeni načrt, po katerem je morala poslovati komisija za sestavo novega uradniškega zakona

Z ozirom na vse to sledi kot neizbežna nujnost, da se dobrodelno delovanje med državnimi uslužbenci še nadalje vrši na podlagi samopomoči s pomočjo njihovih dobrodelnih društev in pomožnih zadrug. Na te ustanove se pa novi zakon niti po besedilu, niti po duhu ne nanaša. To imperativno zahteva interes državnih nameščencev, ki niti danes nimajo prejemkov, zadostnih za tako življenje, kakršno je živelo uradništvo pred vojno, ko je bilo vsestranski zavarovano, skoro docela rešeno dnevnih skrbi in ko mu je bila zajamčena možnost, da vse svoje sile osredotoči na službene posle«

Prijave za rodbinske draginjske doklade.

Finančno ministrstvo je izdalo nove obrazce za prijavljanje prava do rodbinskih draginjskih doklad. Obenem so bila izdana posebna navodila, kako je te prijavne obrazce pravilno izpolnjevati. V naslednjem podamo najvažnejša navodila, kako je ravnati pri vlaganju teh prijav.

Uslužbenčeva prijava za prejemanje rodbinskih doklad se smatra kot osnovna listina, ki tvori podlago za priznanje in izplačevanje rodbinske doklade posameznemu uslužbencu. Radi tega značaja prijave, je treba obrazec v vseh razpredelkih vestno in točno izpolniti in natančno navesti vse zahtevane podatke. Vlagatelj prijave je osebno odgovoren za točnost in popolnost podatkov in jamči za sleherno škodo disciplinsko in kazensko.

Obrazec prijave je bil objavljen v našem »Službenem listu« od 26. septembra t. l., kos 58. Prijava ima sedem razpredelkov, katere je treba izpolniti čimbolj točno in pravilno. V prvem razpredelku se vpiše ime žene, v petem pa ime in rojstni podatki za vsakega otroka. V drugem razpredelku je navesti, če je žena državna uslužbenka, upokojenka ali dnevničarka, njeno zvanje in urad pri katerem je v službi. Če ni v državni službi, je to označiti. Izpolnitev tretjega razpredelka ni težavna. Vendar je treba navesti razloge zakaj zakonca živita ločeno. Pazno je treba izpolniti četrti razpredelek, v katerem je treba točno označiti znesek čistega dohodka, katerega prejema žena na mesec in odkod ga prejema, n. pr. od posestva, od rent, od osebnega dela itd. Če žena nima nobenega čistega dohodka, naj se vpiše, da je brez slehernega dodohodka. Isto velja za naslednji, šesti razpredelek, v katerem je navesti po vrsti ime vsakega otroka, znesek njegovega mesečnega dohodka (če ga se-

veda ima) in vir istega. Tu je treba tudi označiti, v katerem vzgojnem zavodu je otrok, kolikšno ustanovo, podporo ali naklonitev prejema na mesec in od koga. Če je pa otrok zaposlen kot obrtni ali trgovski vajenec, je označiti tudi pri katerem podjetniku je v nauku in kdo ga vzdržuje. Če ga vzdržuje službodajalec (mojster ali trgovec, pri katerem se uči) je označiti ali ga vzdržuje **popolnoma** ali samo **deloma.** Če je več otrok, ki so obrtniški ali trgovski vajenci, je treba vpisati se podatke za vsakega otroka posebe. V sedmem razpredelku je vnesti podatke, iz katerih sledi za predlagatelja prijave pravica do draginjske doklade za otroka, čeprav je otrok že star nad 16 let Zato je treba v tem predelku točno naznačiti, da - li nadaljuje redne šolske nauke in na katerem javnem (državnem oz. samoupravnem) šolskem zavodu. Če je zaradi duševne ali telesne bolezni nesposoben za pridobivanje, je to treba točno opisati. Prav tako je tu navesti, če je predlagatelj vdovec in mu neporočena hči gospodinji.

Predlagatelj prijave mora **vso prijavo svojeročno izpolniti** in tudi sam podpisati. Če dospe k izplačilnemu oblastvu prijava, izpolnjena od drugih oseb, jo je treba vrniti, čeprav bi jo bil predlagatelj lastnoročno podpisal. Po takih prijavah se rodbinske doklade ne smejo izplačevati.

Kot dokazila, katera predpisuje 2. odst. § 16 uredbe o draginjskih dokladah civilnih državnih uslužbencev od 27. V. 1931., štev. 35 500/I, se smatrajo predvsem poročni list, potrdilo občinskega ali policijskega oblastva o skupnem (ali ločenem) življenju zakoncev, dalje za četrti razpredelek potrdila pristojnega občinskega oblastva o premoženjskem stanju žene, oz. potrdilo davčnega oblastva o tem, da žena ne plačuje davka, oz. koliko ga plačuje. Isto velja tudi za podatke o premoženjskih razmerah otrok.

Vpise o osebnih podatkih otrok je dokazati z rojstnimi listi, za pozakonjene otroke pa z odločbami o pozakonitvi. O ustanovah, podporah in naklonitvah, ter o bivanju v vzgojnih zavodih izdajajo potrdila pristojna šolska oblastva. Ta potrdila morajo biti priklopljena prijavi. Da otrok, ki je obrtniški ali trgovski vajenec, od delodajalca ne prejema preskrbe mora potrditi delodajalec, to izjavo delodajalca, da vajenca ne vzdržuje, pa mora potrditi še pristojno krajevno policijsko ali občinsko oblastvo. Potrdilo, da se nad 16 let stari otrok še naprej šola, izda dotični šolski zavod Otrokovo nesposobnost za pridobivanje morata potrditi dva zdravnika v javni službi, da pa neporočena hči očetu — vdovcu gospodinji, mora biti dokazano s potrdilom občinskega ali policijskega oblastva.

Za ostale navedbe v prijavi posebna dokazila niso potrebna, zadostujejo izjave vlagatelja prijave. Poročni in krstni list ter odlok o pozakonitvi je treba predložiti samo s **prvo** prijavo. K poznejšim je treba priložiti te listine samo za tiste otroke, za katere predlagatelj prijave dotle ni prejemal rodbinske doklade. — To navodilo in obrazec prijave je bilo izdano dne 10. avgusta 1931. pod štev. 52.600/I.

Povračevanje potnih in selitvenih stroškov.

Obči oddelek fin. ministrstva je izdal pod štev. 37.626/I od 10. junija 1931. naslednje pojasnilo:

»Ob uveljavljenju uradniškega zakona od 31. marca 1931., s katerim se je razdelitev državnih uslužbencev in njihovih služb izvršila na drugem temelju, kot je bilo to po uradniškem zakonu od 31. julija 1923., je g. fin. minister zaradi enotne in pravilne uporabe teh odločb „uredbe o povračilu potnih in selitvenih stroškov civilnih državnih uslužbencev" štev. 13.400/I. od 15. marca 1930, v katerih so povračila določena po dotedanji razdelitvi državnih uslužbencev in njihovih služb, izdal pod št. 29.433/I. od 19. maja 1931. naslednje pojasnilo:

I. Da se tablica čl. 4 in čl. 23 uredbe o povračilu potnih in selitvenih stroškov civ. državnih uslužbencev št. 13.400/I. od 15 marca 1930. mora tako uporabljati:

1. Uradnikom v položajnih skupinah I., II/1 in II/2 pripada dnevnica oziroma povračilo selitvenih stroškov pod zap. štev. 2 navedenih tablic;

2. uradnikom v položajnih skupinah III/1 in III/2 pripada dnevnica oziroma povračilo selitvenih stroškov pod zap. štev. 3 nav. tablic;

3. uradnikom v položajnih skupinah IV/I in IV/2 pripada dnevnica oziroma povračilo selitvenih stroškov pod zap. štev 4 nav. tablic;

4. uradnikom položajne skupine V., VI. in VII. pripada dnevnica oziroma povračilo selitvenih stroškov pod zap. štev. 5 nav. tablic;

5. uradnikom v položajnih skupinah VIII. in IX. ter uradniškim pripravnikom iz 1. odst. točke § 23 zak o uradnikih pripada dnevnica oziroma povračilo selit. stroškov pod zap. štev. 6 nav. tablic;

6. uradnikom v položajni skupini X. in uradniškim pripravnikom iz 1. odst., 2. in 3. točke § 23 zak. o uradnikih pripada dnevnica oz povračilo selitvenih stroškov pod zap. štev. 7 nav. tablic;

7. zvaničnikom pripada dnevnica oz. povračilo selitvenih stroškov pod zap. štev. 8 nav. tablic in

8. služiteljem pripada dnevnica oz. povračilo selit. stroškov pod zap. štev. 9 nav. tablic.

II. Da uradniškim pripravnikom ob službenih potovanjih in selitvah pripada kilometraža, katera je v 7. in 26. členu uredbe štev. 13.400/I. od 15. marca 1930. določena za uradnike.

III. Da se mora čl. 11 uredbe štev. 13.400/I od 15. marca 1930. tako uporabljati, da se uradnikom v položajnih skupinah I., II/1, II/2, III/1, III/2, IV/1, IV/2 in V. priznava prvi razred na železnicah in ladjah, vsem drugim uradnikom in uradniškim pripravnikom drugi razred na železnicah in prvi razred na ladjah, zvaničnikom in služiteljem pa tretji po železnicah in drugi na ladjah.

Po odločbi splošne seje od 2. julija 1931., štev. 55.411., soglaša tudi glavna kontrola s tem pojasnilom.

Važna razsodba državnega sveta.

Za delo nezmožni upokojenci in draginjske doklade.

Upokojeni preglednik finančne kontrole N. N. je vložil zoper odločbo finančne direkcije v N., s katero mu je bila odbita prošnja za priznanje osebne draginjske doklade, ker izvršuje samostojni obrat, pritožbo na finančno ministrstvo Ta pritožba je bila zavrnjena. Zoper ministrsko odločbo je imenovani preglednik vložil tožbo na državni svêt, ki je odločbo razveljavil z naslednjo utemeljitvijo:

»Po zadnjem odstavku člena 16. odločbe ministrskega sveta D. R. št. 107.201/24 imajo izjemoma pravico do draginjske doklade tisti upokojenci, ki dokažejo z zdravniškim potrdilom, izdanim od državnega ali občinskega zdravnika, da so nesposobni za delo zaradi starosti ali telesne nesposobnosti, čeprav bi izvrševali samostojen obrat.

Ker se po navedenem členu zahteva za ugotovitev tega stanja nesposobnosti za delo kot merodajno potrdilo, izdano po državnih ali občinskih zdravnikih, ni bilo utemeljeno v zakonu, da se je tožitelju odrekla pravica do draginjskih doklad, ker je medtem že predložil zdravniško potrdilo, katero je izdal sreski sanitetni referent.

Tudi ni utemeljeno v zakonu stališče, katero zastopa izpodbijana odločba, da bi bil namreč moral tožitelj dokazati, da je nesposoben za vsako delo sploh, ker v tem primeru nikdar ne bi bil mogoč primer, katerega v svojem zadnjem odstavku predvideva člen 16. navedene odločbe D. R. štev. 107 201/24.«

Ta razsodba državnega sveta je velike važnosti za vse upokojence, ki opravljajo samostojne posle in vodijo lastne obrate, pa so sicer nesposobni za delo. Seveda je treba, da to svojo nesposobnost dokažejo s potrdili državnih ali javnih zdravnikov. Po dosedanji praksi finančnega ministrstva se je običajno zahtevalo potrdilo, da je upokojenec, ki ima samostojen obrat, popolnoma nesposoben za sleherno delo ali pridobivanje, sicer se mu draginjska doklada redoma ni priznavala.

Vestnik.

Znižanje draginjskih doklad uslužbencem. Na plenarni seji centralnega odbora Udruženja jugoslov. nar. železničarjev in brodarjev v Beogradu dne 27. septembra je bila sprejeta daljša resolucija o potrebah in težnjah organizacije in članstva. Med drugim je bil sprejet tudi naslednji sklep: Ugotavlja se, da je z zmanjšanjem draginjske doklade uslužbencem nanešeno večje obdavčenje kot ostalim državljanom — Da je nastopilo abnormalno povečanje življenskih potrebščin in da je potrebno iskati samopomoč potom nabavljalnih zadrug. — Potrebno je zahtevati, skupno z ostalimi korporacijami, od mestnih oblasti, da se zakon o pobijanju draginje uporabi za prodajalce in trgovce v polni meri. — Da se zahteva od uprave in odgovornih faktorjev zmanjšanje davka, katerega plačujemo sedaj kot uslužbenci Dalje da vse oblastne uprave zberejo podatke o cenah domačih pridelkov pri pridelovalcih in preprodajalcih v vseh večjih centrih, da vse podatke zvrste in dostavijo centralnemu vodstvu do 1. novembra 1931.

Osrednje glasilo narodnih železničarjev — oživelo. Po sklepu osrednjega odbora Udruženja jugoslov. nar. železničarjev in brodarjev je dne 15. oktobra izšla prva številka društvenega organa z imenom: »Glasnik železničara i brodara«. List se tiska v 30.000 izvodih in bo izhajal dvakrat na mesec. Letna naročnina mu je 36·— Din. Uredništvo in uprava je v Beogradu, Balkanska ul. št. 21. Odgovorni urednik je Stanko Rakočević List je s to svojo prvo številko stopil v svoj šesti letnik. Tri leta je namreč od tega, kar je Glasnik prenehal izhajati. Za izdajanje lista in vzdrževanje osrednjega vodstva bodo posamezne oblastne uprave organizacije prispevale mesečno naslednje zneske: Beograd 5700, Subotica 5400, Zagreb 5300, Sarajevo 4700, Ljubljana 4200, Split pa 350 Din. Za to bodo ti oblastni odbori prejemali prav tolikšno število izvodov lista, katerega bodo razdelili članstvu. Poleg Glasnika železničara i brodara, ki je osrednje skupno glasilo navedene organizacije, smejo posamezni oblastni odbori kakor doslej izdajati tudi v bodoče še svoja

André Birabeau:

Velikodušnost.

Adrien je prišel ob polu osmih domov. Malo se je bil zakasnil. Preden je stopil v umivalnico, je previdno potrkal na vrata sobe, kjer je bila navadno ob ti uri žena. Zaklical je:

»Sem že prišal, Minou! Lahko daš pogrniti za večerjo.«

Naglo si je še počesal lase, umil roke in odprl vrata v jedilnico. Bila je temna. Preden je dosegel stikalo, se je zadel ob stol. Ker se je precej močno udaril na kolenu, mu je glas postal jezen:

»No torej, Minou, kje pa tičiš?«

Toda Minou ni bilo od nikoder. Šel je v njen budoar, v sobo za glasbo, nazadnje še v lastno delavnico, kamor pa ni skoro nikdar stopila. In ko se je prepričal, da je ni nikjer, je vprašal služkinjo: »Kaj milostljive ni doma?«

»Milostljiva je nekako ob dveh odšla z doma...«

Ob osmih se je že bal, da se ji je kaj pripetilo. Telefoniral je njenim staršem, pa pri njih se ni oglasila. Ob polu devetih ga je prevzela bojazen, da je morda še kaj hujšega od nezgode. Stekel je v njeno sobo in odprl omaro. Bil je mož, ki je imel svojo ženo zelo rad, toda na preveč zakonski način. Ker ni nikdar sam mislil na druge ženske, ker je mnogo delal zanjo, da ji je mogel dajati dosti denarja, je mislil, da je s tem že vse opravljeno. Bil je tistih eden, ki so prepričani, da je ženska enkrat za vselej osvojena, če je le izgovorila tisti »da«. Sicer bi bil pa kot poslovni človek moral vedeti, da pogodba, pa naj bo še tako za trdno sklenjena, stranki, ki je z njo slabo zadela, vselej daje še možnost izpodbijanja. Toda — pri taki pogodbi, kakršna je zakon, pač nikoli nihče ne misli, da bi bila druga stran mogla biti razočarana. Bil je prepričan, da je tudi njegova žena prav tako zadovoljna, kot je bil sam. O tem je bil tako prepričan, da si je nikoli ni niti natančneje ogledal. Na zunanjost svoje žene je prav tako malo pazil, kot na njene misli. Zato mu tudi ni bilo znano, kaj naj bi bilo v omari, katero je odprl. Saj ni niti vedel, če kaj manjka iz nje...

Služkinja je vprašala, če naj prinese večerjo. Dostavila je:

»Čisto sem pozabila povedati gospodu, da je milostljiva vzela s seboj svoj mali kovčeg.«

Torej vendarle.

Torej mu je ušla!

Samo pet minut, nič več, je minilo, pa je dobil spet oblast nad seboj. Ves nesmiselni srd mu je splahnel. To je dejstvo: žena mu je ušla z drugim. Kaj je posledica: maščevanje. To je pa vprašanje: kje ju najti?

Ženske so vse klepetave! Nobenega zločina ne store, preden se o njem s kom do dobra ne pogovore. Tudi ona prav gotovo ni izvršila te pustolovščine, ne da bi jo bila zaupala do zadnjih podrobnosti svoji najboljši prijateljici. Torej: treba je pripraviti Clémence Givry, da pove, kar vé.

»Nocoj ne bom večerjal!«

Urno po taksameter. In že je pozvonil pri Givryjevih.

»Gospod in gospa sta z doma. Gospoda je povabljena na ples pri gospe Callamarejevi.«

Naj s to morečo negotovostjo v glavi čaka do jutra? Ne! Toda saj je znan s Callamarejivimi in za na ples pri dobrih znancih vendar ni treba, da bi bil človek prav posebno slavnostno povabljen. Samo v dnevnem suknjiču pa ne more k njim.

Šel je še enkrat domov, oblekel smoking in si zavezal samoveznico. (Za trepetajoče roke težak posel.) In že je bil pri Callamarejevih. Clémence Giry je plesala... Godba je pričela blues. Poprosil jo je za ples. Tesno si jo je pritiskal k prsim. Kako rad bi bil to ženino zaupnico, ki je bila sokriva, še krepkeje stisnil in ji s trdo pestjo iztrgal skrivnost. »Le hitro, le hitro, povejte mi, kje se skrivata...« Toda skoro dotikala sta se z glavama, ko se je vdajal nežnemu ritmu glasbe. Naposled se mu je posrečilo, da je čisto mirno dejal: »Torej draga Clémence, moja preljuba ženica jo je popihala. Prav je tako in v redu. Samo naslov naj bi mi bila vsaj pustila, ker morava vendar še marsikaj urediti. Ampak saj res, saj lahko kar Vam dam pismo, da ga ji pošljete.« Malo kesneje jo je poprosil za onestep, nato pa čez nekaj časa za foxtrott. In tedaj je že vse vedel, ime krivca in za hotel v Londonu, kamor sta se odpeljala. Nato se je ponorčeval:

»Prav lepa Vam hvala, ljuba moja zgovorna Clémence.«

Osupla se je umaknila za korak. Vse notranje ravnotežje jo je zapustilo.

»Adrien, kaj nameravate vendar storiti?«

»Dvoje ničvredneže odstraniti, upam vsaj.«

Rano zjutraj je bil že v Dieppeu. Revolver mu je močno težil žep. Po žilah mu je gorela mrzlica. Potisnil si je klobuk na téme in stopal po nabrežju. Vse naokoli je bilo megleno, kot v njem samem. Moten cestni tlak, motno nebo, motno morje. Zunaj na morju je divjal vihar. Prav kot v njem samem. Če se je ozrl, ali če je začel iznova premišljevati, vse mu je srčno bol še povečalo.

»Ah, tam prihaja parobrod iz Newhavena,« je dejal nekdo poleg njega. »Zakasnil se je. Očividno zaradi viharja... Danes se je pa pošteno naziba!«

posebna lokalna glasila. Tako bo ljubljanski »Jugoslovanski železničar« tudi v bodoče še po potrebi izhajal.

Organizatorično gibanje učiteljic. V svojem glasilu »Učiteljskem Tovarišu« objavlja ljubljanska sekcija JUU pojasnilo glede na akcijo Društva učiteljic, ki kritizira delovanje imenovane sekcije. To pojasnilo ugotavlja, da sekcija ni nikdar zapostavljala interesov učiteljic, temveč se je z vso vnemo zavzemala za njihove pravice. Zagovarjala je povsod enakopravnost in so imele učiteljice v organizaciji vselej popolno svobodo uveljavljanja. Organizacija članicam nikdar ni odrekla pravice do odborniških mest, celo ponujala jih jim je, pa so jih članice na žalost odklanjale. Prav tako je sekcija vselej ukrenila vse potrebno za zaščito učiteljic. Zato je namigavanje, češ da ljubljanska sekcija ne postopa napram članicam-učiteljicam enako objektivno kot napram članom, brez sleherne podlage. Na koncu vabi sekcija vse članice, naj čimbolj aktivno sodelujejo v organizaciji in s tem koristijo sebi in celokupnosti

Določevanje najemnin v državnih stanovanjih in učiteljstvo. Kot poroča »Učiteljski Tovariš«, je bila izročena prosvetnemu ministru prošnja, naj se višine najemnin po uredbi o določevanju vrednosti naturalnih stanovanj drž. uslužbencev določijo za učiteljska stanovanja s komisijami in naj najemnine ne znašajo več, kot je določeno v § 29. in 173. zak. o narodnih šolah. Upraviteljem šol naj se v smislu tega zakona najemnina ne odteguje, ker je naturalno stanovanje edina nagrada za opravljanje upraviteljskih dolžnoti. V prošnji je tudi navedeno, da je ocenitev po uredbi zelo visoka, posebno za stanovanja po deželi.

Najemnine železničarjev za upravna stanovanja. Plenarna seja osrednjega odbora UJNŽB, ki se je vršila dne 27. septembra v Beogradu, je sklenila, da bo osrednji odbor nadaljeval v dosedanjem pravcu delo, da bi bil novi pravilnik o plačevanju najemnin za upravna stanovanja železniških uslužbencev zaradi vezanosti železniških nameščencev na naturalna stanovanja in radi težkega gmotnega položaja istih, čim pravičnejši.

Pregled dospelosti periodskih poviškov. V založbi Učiteljske tiskarne v Ljubljani je izšel obrazec »Pregled dospelosti periodskih poviškov plače drž. uslužbencev« Ta pregled bo dobro služil vsem uradnim predstojnikom, ki v vztrezni razpredelek tega obrazca vpišejo imena svojih uslužbencev in s tem brez slehernega računanja ugotove, kdaj istim pripada 1. višji povišek. V obrazcu je namreč do 1. oktobra 1932. izračunano za vse primere, kdaj pritiče prihodnji periodski povišek slehernemu državnemu uradniku, ki je bil ob uveljavljenju novega uradniškega zakona že v službi. Druga stran obrazca je pa uporabljiva za pregled, kako so bili uslužbenci prevedeni po novem zakonu. — Obrazec velja 2 Din in se naroča pri založnici.

Koliko je upokojencev v Zagrebu. Po najnovejših podatkih živi v Zagrebu nad 5500 državnih upokojencev, upokojenk, vdov in sirot državnih uslužbencev. Nad 52 % vseh teh prejema kronske pokojninske prejemke, to so tako zvani staroupokojenci.

Preveč stanovanj. V Novem Sadu je po zadnjih statističnih podatkih 700 do 800 praznih stanovanj, povečini v starih poslopjih. Vzrok visokemu številu praznih stanovanj je v tem, da se je po ustanovitvi dunavske banovine v Novem Sadu, kjer je središče banske uprave, sezidalo preveč novih hiš.

Davčna oprostitev in inozemci. Davčni oddelek fin. ministrstva je izdal pojasnilo, da tuji državljani nimajo pravice do davčne oprostitve, čeprav imajo ali so imeli 9 ali več otrok. Ta oprostitev velja samo za naše državljane. Pač pa so inozemci pri nas oproščeni plačevanja samskega davka.

Prosveta.

Nostrifikacija doktorskih diplom. Prosvetno ministrstvo je odločilo, da diplom naših sedanjih državljanov, katere so si do prevrata konec leta 1918. pridobili na vseučiliščih na ozemlju bivše Avstro-ogrske monarhije, ni treba nostrificirati. O ti določbi so bili obveščeni vsi rektorati naših univerz.

Naraščanje učiteljskega pomladka. V minulem šolskem letu 1930./31. je dovršilo svoje nauke na učiteljiščih v Dravski banovini vsega skupaj 80 učiteljev in 200 učiteljic. V šolskem letu 1929/30. ni bilo nobenih učiteljskih abiturijentov, ker so se v tem letu učiteljišča povečala za 1 razred, tako da štejejo sedaj pet letnikov. Povprečno je pa v naši banovini vsako leto komaj 150 službenih mest na razpolago.

Sprejem v višjo pedagoško šolo. Objavljeni so pogoji, pod katerimi se sprejemajo slušatelji v višjo pedagoško šolo v Beograd. Sprejetih bo 60 slušateljev izmed aktivnih učiteljev in učiteljic, ki so služili vsaj že 3 leta na kaki osnovni šoli. Slušateljem pritiče pravica do polne plače.

Statistika beograjskih osnovnih šol. V Beogradu je 21 osnovnih šol, v katere se je letos vpisalo nad 13.000 učencev in učenk.

Podatki o šolskih radio-aparatih. Lastne sprejemne aparate ima v Dravski banovini 27 osnovnih, 10 meščanskih in 3 srednje šole. Zasebne svoje aparate ima 51 upraviteljev osnovnih šol in 1 ravnatelj meščanske šole. Med učiteljstvom osnovnih šol je 238 radioamaterjev, med meščansko-šolskim učiteljstvom 17, na srednjih šolah je pa 15 profesorjev radio-amaterjev.

Število zagrebških visokošolcev. Na univerzo v Zagrebu se je vpisalo letos 4503 slušateljev. Od teh je slušateljev filozofske fakultete (vštevši farmacevte) 1333, juristov 1100, tehnikov 698, medicincev 443, veterinarjev 387, slušateljev kmetijsko-gozdarske fakultete 374, teologov pa 168. Na visoki ekonomsko komercijalni šoli se je vpisalo 440 slušateljev.

Zase dela, kdor dela za »Naš Glas«. Širite ga, naročajte ga, podpirajte ga!

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

Stanovanjsko vprašanje.

ZNIŽANJE STANOVANJSKIH NAJEMNIN.

Ljubljanski »Slovenski Narod« je dne 31. oktobra objavil o tem vprašanju in o uspehu poslanice g. bana Zvezi hišnih posestnikov v Ljubljani za znižanje najemnin članek, iz katerega posnemamo:

»Ker poteče danes rok za te prijave, smo se informirali pri ljubljanskem magistratu, koliko hišnih posestnikov se je odzvalo apelu gospoda bana in znižalo najemnine. Z magistrata smo prejeli kratko obvestilo, da so do danes vsega skupaj znižali najemnino **samo trije posestniki.** — Posestniki, ki so lahko drugim za vzor, so: sodni pisarniški uradnik g. F. **Habjan**, višji sodni oficijal g. **Ivan Rozman** in fin. pristav g. **Egon Bayr.** (Vsi trije torej **državni uradniki.** Op. ur.)

Kakor je torej videti, je imel apel gospoda bana prav neznaten uspeh. — Kakor izvemo, so se začeli najemniki organizirati ter se pripravljajo na veliko ofenzivo za znižanje stanarine. Njihovo mnenje je, da **bi se morale najemnine v Ljubljani znižati najmanj za 35 odstotkov,** tako, da bi znašala najemnina za stanovanje treh sob 700 do največ 950 Din, če je stanovanje opremljeno z vsem komfortom.«

ČAKAMO IN UPAMO.

Še o znižanju najemnin.

Iz članka, katerega je pod prednjim naslovom objavil ljubljanski »Slovenski List« od 9. novembra, štev. 45, posnemamo sledeči uvodni odstavek:

»V nekem ljubljanskem dnevniku sem te dni čital, da so se na iniciativo gosp. bana Dravske banovine dr. Marušiča in na poziv Društva hišnih posestnikov v Ljubljani, naj hišni posestniki odnosno stanodajalci primerno drugim pocenitvam življenjskih potrebščin, znižajo tudi stanovanjske najemnine, zglasili izmed tisočev ljubljanskih stanodajalcev **samo trije,** ki so tem klicem sledili uvidevši pretirano višino najemnin. Poziv Društva hišnih posestnikov je bil pisan tako ganljivo, da se je marsikateri najemnik, državni ali privatni nameščenec vzradostil, češ ravno sedaj za zimo hvala Bogu, bo pa malo več za kurjavo ali toplejšo obleko Vsak je bil prepričan, da bode dobrote znižanja vsaj nekoliko tudi on deležen ter s tem približno tudi računal. Toda kako razočaranje, **samo trije** posestniki so v Ljubljani, ki imajo usmiljenje do svojega bližnjega, siromaka, kateri mora iskati pribežališče pod tujo streho. Poziv Društva hišnih posestnikov je z ozirom na uspeh naravnost v posmeh gosp. banu in najemnikom. S tem je društvo dokazalo svoj vpliv odnosno avtoriteto na svoje člane hišne posestnike in lahko trdim, da je od teh vsaj devetdeset odstotkov včlanjenih pri društvu. Za te tri gg. prijavljence, ki jih sicer ne poznam, pa smelo trdim, da niso člani tega p. n. društva. Pričakovalo se je, da bode predsednik tega društva, ki je sam hišni posestnik in upravitelj mnogih hiš v Ljubljani, z lepim vzgledom prednjačil in stal na čelu dolgi vrsti onih svojih članov, ki so znižali najemnine in da bode s tem svojemu pozivu sledil prvi ter s tem dokazal upravičenost in nujno potrebo izvršitve njegovega poziva. A njega ni... Gotovo bi se pa oglasilo častno število prijavljencev, če bi poziv Društva hišnih posestnikov vseboval nasprotno smisel. Izgovori, zaradi previsokih gostaščin, vodarine in drugih javnih dajatev najemnin ni mogoče znižati, ne drži. Gotovo so tudi med hišnimi posestniki človekoljubi, ki poražajoče obsojajo oderuške cene stanovanj nekaterih svojih kolegov, kar pa žal nič ne pomaga. Vsak najemnik ve, da zoper oderuštvo obstojajo zakoni in tudi stroge kazni, a kje je tisti, ki bi si upal proti temu nastopiti? Le naj poizkusi in jutri bo na cesti; to vzame vsakemu najemniku pogum in kjer ni tožnika ni sodnika. Najemnik je torej brezpraven, radi tega mora plačati, da gospodarjevi zahtevi ustreže, samo da je pod streho, čeravno ve, da bo potem sam stradal s svojo družino vred, ker mu borno stanovanje pobere v mnogih slučajih nad polovico skromnega zaslužka. Z ukinitvijo stanovanjskega zakona, kar so hišni lastniki znali tako spretno izvesti, so ukinjene tudi vse pravice in zaščita najemnikov.«

STANOVANJSKA MIZERIJA V BEOGRADU.

Kot dopolnilo našega članka v zadnji številki lista prinašamo še to kratko, pa mnogo povedano vest, katero je dne 31. oktobra objavilo ljubljansko »Jutro«: »Beograd je bil že danes v znamenju 1. novembra To pa ne toliko zaradi praznika Vseh svetnikov, kakor zaradi neštevilnih selitev. Skoro pol Beograda je danes menjalo stanovanje. Pri telefonski centrali je bilo prijavljeni nič manj kot 500 prenosov telefonskih aparatov. Kljub temu, da je v Beogradu na eni strani tisoč praznih stanovanj, vlada velika stanovanjska mizerija. Stanovanjske cene so kakor v drugih mestih tudi v Beogradu neskladno visoke in skoro vsi najemniki iščejo cenejša stanovanja. Kljub oddaljenosti so cenena stanovanja na periferiji vsa zasedena, dočim so sredi mesta skoro cele palače prazne. S 1. novembrom se je preselilo tudi mnogo trgovin, ker so tudi trgovski lokali silno dragi. **Vedno bolj se sliši klic po zopetni uvedbi določevanja najemnin in po primerni zaščiti najemnikov.** Društvo hišnih posestnikov v Beogradu je sicer v okrilju svoje organizacije priporočalo znižanje najemnin, vendar pa je ostal ta poziv skoro brez odmeva.«

Železničarska menza na Rakeku.

Tovariši na Rakeku so se odločili ustanoviti svojo lastno menzo, da si ustvarijo čim znosnejše življenske pogoje, ki na Rakeku niso ravno najidealnejši. Pri tem koraku jim je šel posebno na roko gospod direktor dr. Borko in direkcija, ki je nakazala novi ustanovi potrebne prostore v po-

---

Zares, to se je še videlo. Adrien je opazoval ljudi, ki so prihajali s polnega parobroda. Bili so bledi kot smrt, vsi zeleni in brez moči v nogah. Eden izmed njih je stokaje bruhal še na nabrežju, komaj dva koraka od Adriena vstran. Urno se mu je umaknil. In še teže je začutil vso bridkost, ki ga je trla.

Spomnil se je, da že kot mal deček ni mogel dolgo prenašati zibanja na lesenem konjičku, da je zbolel na vožnji, ko je malo zrasel, in da še zdaj ni mogel stati na splavu, kjer na Seini ladje izkrcavajo potnike. Iz Dieppea do angleške obale — štiri ure v viharju — preko Rokavskega zaliva... Ampak to ženščino in tega lopova mora vendar počiti... Toda poprej bo moral biti štiri dolge ure zanikarna reva, moral bo mučiti to ubogo telo, ki se neprestano izpraznuje in žalostno ječi. Parnik je zapiskal. Ukrcal se je. Že tu, sredi v luki se je pričela ta strašna igra. Že so hoteli odstraniti mostič. Naenkrat je zaklical Adrien: »Izstopim! Jaz se ne peljem!« In odrinil je vse, ki so stali ob ograji, in skočil je na obalo.

Jutri se odpelje, vihar se bo umiril. Prevaran, pa da bi ga še morska bolezen? Vse bolečine, duševne in telesne, naj naenkrat prestane? To muko štirih ur, kateri bi se bil izpostavil, da dospe k tako zabavnemu sestanku, še to naj prenese, zato ker sta ga ta dva ničvredneža smešila?... In navzlic temu je bil od sile nepotrpežljiv! Kakšna radost bo to, potegniti revolver in pomeriti, pomeriti... Jutri odpotuje, ko se vihar poleže.

Vso noč ni zatisnil očesa. Poslušal je, kako je močni veter udarjal na hotelske polknice. Zdelo se mu je, da se je čez čas veter polegel... Pa je pričelo deževati. Prigovarjal si je: na morju se vreme lahko v eni uri že čisto izpremeni... Prav tako kakor govori zaljubljenec dekletu, s katerim namerava iti na deželo: »V nedeljo, če bo lepo vreme, v nedeljo pa greva...«

Toda vreme je ostalo prav tako zelo slabo. Isti mračni oblaki, vedno isto razbičano valovje, zmerom isti ubogi obrazi, ki so se izkrcavali iz newhavenskega parnika... Štiri dni je ostal v Dieppeu v hotelu. Neki dan si je bil mislil: »Ah, peljem se v Calais, od tam traja vožnja na Angleško samo eno uro.« Da, ampak ob hudih viharjih je prav tam najhuje. In odpeljal se je nazaj v Pariz.

Clémence Givry je preživela vse te dni v strašni razburjenosti. Vsak dan je prihajala na njegov dom. Prebirala je dan za dnem vse liste in s silnim strahom preletavala domače vesti.

Ko ga je zagledala, srditega, nezadovoljnega s samim seboj, se ji je kamen odvalil s srca:

»Kako dobri ste, kako plemeniti ste, da ste ji odpustili.«

stajni zgradbi, za kar se ji osobje najiskreneje zahvaljuje in jo prosi, da ji tudi v bodoče ohrani isto naklonjenost, kakor jo je pokazala sedaj. Z ustanovitvijo te menze postavimo v našem območju že tretjo menzo; prva je bila ljubljanska, druga je v Kotoribi in sedaj se ustanavlja še na Rakeku. Menza bo nudila železničarjem tečno in dobro prehrano po najnižji ceni, kar bo za osobje na tej postaji velikega pomena, kajti osobje je bilo navezano na gostilne, v velikem številu so si pa nosili hrano s seboj, pri čemer si ni težko predstavljati, v kakšnih razmerah so živeli naši tovarši. Predpriprave za otvoritev so v polnem teku in izgleda, da bo menza vsaj do prvega novembra toliko napredovala, da bo lahko s prvim že pričela z rednim obratom. Cenjene tovariše prosimo, da se oklenejo te nove institucije, vsak tovariš pa, ki pride na Rakek, bo menzi vedno dobro došel gost, ki ga bo postregla, kolikor bo v njeni moči. Naša zadruga nudi novi menzi vso svojo pomoč, ker se dobro zaveda svoje socialne naloge, ki jo mora vršiti med železničarji Prepričani smo, da bo postala menza na Rakeku ustanova, katere se bodo oklenili vsi tovariši brez razlike in jim bo nova menza več kakor samo prehranjevalna institucija. Želimo ustanovi čim lepši napredek in uspeh, da bo ponos nas vseh.

(»Zadrugar«, Ljubljana.)

Zdravstveni drobiž.

Zdravniški nasveti sportnikom. Če se hoče sportnik vzdržati v formi, je dobro, da goji poleg svojega običajnega sporta tudi še kakšno dopolnilno vajo. Borba in slučajnostno treniranje nam ne da obdržati vedne pripravljenosti in prožnosti mišic in nista zadostna za dobro počutenje naših živcev in za dobro delovanje prebave. Telo mora biti mnogostransko zaposleno; sprememba je zanj merodajni in poživljajoči element!

Nič ne otopi živcev in mišic bolj kot enostransko enakomerno telesno udejstvovanje. Sčasoma postane tako delovanje dolgočasno in nesmotreno. Gre za način, kako naj si v tem oziru pomagamo.

Eno najboljših dopolnilnih sredstev, ki je žalibog v sedanjih časih zbog tako zelo izboljšanih prometnih razmer skoraj pozabljeno, je hoja. Tu mislimo na strumen marš 4 do 6 km, pri čemer nam k uspehu mnogo pripomore krepko mahanje z rokami. Nima smisla, da hodimo sami; poiščimo si rajši spremljevalca, družba nas bodri. Dela z rokami ne smemo pozabiti; to je nekakšno fizično treniranje, nam razširi prsa in bistveno razvija mišice rok. Posebni aparati za to so odveč, zadostuje omenjeni način gibanja.

Druga izborna dopolnilna vaja je skakanje čez vrvco, kar bi morali napraviti enkrat ali dvakrat na dan, vselej po deset minut. Sem spadajo nadalje vaje z žogo »punching«, ki so med najbolj zdravimi vajami za zgibanje in treniranje vsega telesa. Če imaš telovadnico v bližini, pojdi tja in telovadi; s tem napraviš telo prožno, gibčno in močno.

Te vaje imajo edino le namen, da nam napravijo telo sveže in gibčno in da smo »fit«, to se pravi, zmeraj pripravljeni in usposobljeni za nastop in tekmo. Samo ob sebi je umljivo, da je nadaljnji pogoj redno kopanje in temeljita masaža. Po tekmi in po treningu si truden; znake utrujenosti moraš kolikor mogoče hitro in temeljito odpraviti, in za to sta najvažnejša kopel in masaža.

Med delom odda človek v 24 dneh za 1000 gramov ogljikove kisline več kot med počitkom.

Polno zaposleni duh je najboljše zaščitno sredstvo proti bolezni. Kdor nima določenega poklica, ima zmeraj dosti časa za strah, da ga bo napadla kakšna prav takrat razsajajoča bolezen. A čigar možgani so izpolnjeni z delom, tega odporna sila ni oslabljena od strahu pred smrtjo.

Zdravljenje raka z radio-valovi. Na ameriških klinikah se vrše senzacionalni poizkusi lečenja z radio-valovi. Proces tega zdravljenja je iznajdba dr. Schliephaka na medicinski univerzitetni kliniki v Jeni. Popolnoma se mu je posrečilo dosirati radio-valove in njih intenziteto kakor globočinsko učinkovitost za zdravljenje človeka izredno posrečeno regulirati. S pomočjo spremembe dolgosti valov regulira jakost, s prestavo kondenzatorskih plošč pa regulira globočinsko učinkovitost. Bolnika ne obseva na ta način z zunanje strani, temveč ga polži v električno polje med dve nasproti si ležeči kondenzatorjevi plošči. Na ta način se stvorijo v notranjosti človekovega telesa električni tokovi, ki imajo posebno moč za zdravljenje raka.

Branje v postelji. Dobro za oči branje v postelji ni, deloma vsled pomanjkljive razsvetljave, deloma vsled slabega držanja glave in beriva. Zato more branje v postelji vsem škodovati. Zelo važno pa je, da rabimo pravilne naočnike (očala), a predpisati nam jih mora zdravnik. Tako bomo mogli, če smo previdni, brati v postelji tudi brez škode za oči.

Če jedo **otroci** zelenjavo ali sveže sadje, je precej vseeno in enako vredno. V hrani mora biti zmeraj nekaj nekuhanega, surovega, vitamine vsebujočega.

Otekle noge. Kaj hočemo napraviti proti temu zlu. Najprvo se moramo dati preiskati od zdravnika. Oteklost nog more priti od krčnih žil, od debelosti, ploske noge, od kroničnega vnetja sklepov, od utrujenosti in hib srca, od ledvičnih bolezni itd. Zato ni nobenega enotnega zdravljenja; nekateri potrebujejo počitka, drugi vložkov, zopet za druge je potrebna posebna dieta itd. V vseh slučajih je dobro, če si noge zjutraj umijemo, še v postelji.

(Iz »Zdravja«).

Sto in sto
novih odjemalcev
hočemo pridobiti in prijateljem „Ilirije“ hočemo vnovič dokazati, kaj zmoremo kot eno največjih podjetij, ki dovoljuje dolgoročno odplačevanje. Prosimo Vas samo, da nas obiščete.

NA OBROKE! OBLAČILNICA **ILIRIJA** LJUBLJANA
MESTNI TRG 17/I.

Mestna hranilnica ljubljanska
LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 3
je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji.

Ima vlog nad 430,000.000 Din.

Za vse vloge jamči ljubljanska mestna občina z vsem svojim premoženjem in z davčno močjo.

Vloge se sprejemajo na knjižice in na tekoči račun. Naložbe proti odpovedi se obrestujejo po dogovoru kar najbolj ugodno.

POSOJILA se dovoljujejo na posestva, menice in vrednostne papirje čim najceneje.

Za male trgovce in obrtnike obstoji pri hranilnici kreditno društvo, za pupilne naložbe pa sodni depozitni oddelek

Za varčevanje mladine izdaja domače hranilnike, za pošiljanje denarja po pošti pa svoje položnice.

TELEFON ŠTEV. 2016 in 2616.

Poštni čekovni račun št. 10.533.
Uradne ure za stranke so od 8. do 12. in pol.

L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo zalogo
dežnikov ter sprehajalnih palic
Popravila se izvršujejo točno in solidno

Ivan Perdan nasl., Ljubljana
Veletrgovina kolonijalnega in špecerijskega blaga.
Najnižje dnevne cene! - Postrežba točna in solidna.

Telefonska štev. 2412 Štev. pošt. hran. 11.165
Vzajemna posojilnica v Ljubljani
r. z. z o. z.
Miklošičeva cesta 7

v lastni palači, dovoljuje pod ugodnimi pogoji vsakovrstne kredite in posojila državnim uslužbencem proti poroštvu, zaznambi na prejemke, zastavi življenskih polic in vrednostnih listin ter vknjižbi na posestva. Odplačilo v mesečnih obrokih. Uradne ure od 8.—2.

NAŠ ATELJE
STRITARJEVA ULICA
izgotavlja gospodom po meri obleke, suknje, raglane in površnike. Elegantna izvršitev. * Moderni vzorci. * Poceni!
F. LUKIČ

Priporoča se
modna trgovina
T. EGER
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 2

Kupujte svoje potrebščine
pri tvrdkah ki inserirajo
v „NAŠEM GLASU“

A. & E. Skabernè, Ljubljana

Velika izbira češkega in angleškega sukna.

Telefon štev. 2312
Račun pošt. hran. 10.761
UČITELJSKA TISKARNA
LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA
JE NAJMODERNEJE UREJENA IN IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA OD NAJPREPROSTEJŠIH DO NAJMODERNEJŠIH
Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov
LASTNA TVORNICA ŠOLSKIH ZVEZKOV

C. J. HAMANN
Ljubljana
Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest in novorojenčkov, perja, modnih potrebščin - Predtiskarija modernih ročnih del.

Izdaja za konzorcij „Naš Glas“ odgovorni urednik dr. Karl Dobida. - Tiska Učiteljska tiskarna (predstavnik Francè Štrukelj). Vsi v Ljubljani.